

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 662/2009 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 13 юли 2009 година****за установяване на процедура за договарянето и сключването на споразумения между държави-членки и трети държави по специфични въпроси на приложимото право към договорни и извъндоговорни задължения**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 61, буква в), член 65 и член 67, параграф 5 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽¹⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Трета част, дял IV от Договора дава правното основание за приемане на законодателство на Общността в сферата на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси.
- (2) Съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси между държави-членки и трети държави по традиция се регламентира със споразумения между държавите-членки и третите държави. Тези споразумения, чийто брой вече е значителен, често отразяват специалните връзки между държава-членка или държави-членки и трета държава или трети държави и тяхната цел е да предоставят адекватна правна рамка за задоволяване на специфичните потребности на заинтересованите страни.
- (3) Съгласно член 307 от Договора държавите-членки трябва да предприемат всички необходими мерки за премахване на несъответствията между достиженията на правото на Общността и международни споразумения, сключени между държави-членки и трети държави. Това може да включва необходимостта от преговаряне на такива споразумения.
- (4) С цел предоставяне на подходяща правна рамка в отговор на специфичните потребности на държава-членка във връзка с нейните отношения с трета държава е възможно да има явна необходимост от сключване на нови споразумения с трети държави, отнасящи се до областите на гражданското правосъдие, които попадат в приложното поле на дял IV от трета част от Договора.

- (5) В своето Становище 1/03 от 7 февруари 2006 г. относно сключването на новата Конвенция от Лугано Съдът на Европейските общности потвърди, че Общността е придобила изключителна компетентност за сключването на международно споразумение, подобно на Конвенцията от Лугано, с трети държави по въпроси, засягащи разпоредбите, установени в Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела ⁽²⁾ (Брюксел I).
- (6) Съгласно член 300 от Договора Общността е тази, която сключва споразумения между Общността и трета държава по въпроси, попадащи в изключителната компетентност на Общността.
- (7) Член 10 от Договора изисква от държавите-членки да съдействат за постигането на задачите на Общността и да се въздържат от предприемането на каквито и да е мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Договора. Това задължение за лоялно сътрудничество е с общо приложение и не зависи от това, дали компетентността на Общността е изключителна или не.
- (8) По отношение на споразуменията с трети държави относно специфични въпроси от областта на гражданското правосъдие, които попадат в изключителната компетентност на Общността, следва да се създаде последователна и прозрачна процедура, чрез която да се разрешава на държава-членка да изменя действащо споразумение или да договаря и сключва ново споразумение, по-специално когато самата Общност не е обявила намерението си да упражни външната си компетентност за сключване на споразумение посредством вече съществуващ мандат за водене на преговори или на предвиден мандат за водене на преговори. Тази процедура не следва да засяга изключителната компетентност на Общността и разпоредбите на членове 300 и 307 от Договора. Тя следва да бъде разглеждана като изключителна мярка и следва да бъде с ограничено приложно поле и срок.
- (9) Настоящият регламент не следва да се прилага, ако Общността вече е сключила споразумение със същия предмет със съответната трета държава. Две споразумения следва да се разглеждат като отнасящи се до един и същи предмет само ако и до степента, в която регулират по същество еднакви специфични правни въпроси. Разпоредби, в които само се изразява общо намерение за сътрудничество по такива въпроси, не следва да се считат за отнасящи се до един и същи предмет.

⁽¹⁾ Становище на Европейския парламент от 7 май 2009 г. (все още непубликувано в Официален вестник) и решение на Съвета от 7 юли 2009 г.

⁽²⁾ ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр. 1.

- (10) По изключение определени регионални споразумения между малко на брой държави-членки и малко на брой трети държави, например две или три, които имат за цел разглеждане на специфични местни въпроси и които не са открити за присъединяване на други държави, също следва да бъдат обхванати от настоящия регламент.
- (11) За да се гарантира, че предвидено от държава-членка споразумение не засяга ефективността на правото на Общността и не подкопава правилното функциониране на установената от това право система или на политиката на Общността в областта на външните отношения, както е определена от Общността, от съответната държава-членка следва да се изисква да нотифицира Комисията за намеренията си с оглед да получи разрешение както за започване или продължаване на официални преговори по дадено споразумение, така и за сключване на споразумение. Тази нотификация следва да бъде извършена чрез писмо или по електронен път. В нея следва да се съдържа цялата релевантна информация и документация, която би позволила на Комисията да оцени очакваното отражение върху правото на Общността на резултатите от преговорите.
- (12) Следва да се прецени дали Общността има достатъчен интерес от сключване на двустранно споразумение между Общността и съответната трета държава или, в зависимост от случая — от замяна на действащо двустранно споразумение между държава-членка и трета държава със споразумение на Общността. За тази цел всички държави-членки следва да бъдат информирани за всяка получена от Комисията нотификация относно предвидено от държава-членка споразумение, за да могат да заявят своя интерес от присъединяване към инициативата на нотифициращата държава-членка. Ако в хода на този обмен на информация се появи достатъчен интерес на Общността, Комисията следва да прецени дали да направи предложение за мандат за водене на преговори с оглед сключването на споразумение между Общността и съответната трета държава.
- (13) Ако Комисията поиска допълнителна информация от дадена държава-членка във връзка със своята оценка дали на тази държава-членка следва да бъде разрешено да започне преговори с дадена трета държава, това искане не следва да засяга сроковете, в рамките на които Комисията трябва да вземе мотивирано решение по искането на същата държава.
- (14) Когато разрешава започването на официални преговори, Комисията следва, ако е необходимо, да разполага с възможност да предлага насоки за водене на преговорите или да поиска включването на специални клаузи в предвиденото споразумение. Комисията следва да бъде изцяло информирана на всички етапи на преговорите, що се отнася до въпроси, попадащи в приложното поле на настоящия регламент, и следва да може да участва в качеството на наблюдател в преговорите по отношение на тези въпроси.
- (15) Когато нотифицират Комисията за своето намерение да започнат преговори с трета държава, държавите-членки следва да имат задължението за информиране на Комисията единствено относно елементите, които са от значение за предстоящата оценка от страна на Комисията. Разрешението от страна на Комисията, както и всички евентуални насоки за водене на преговори или, в зависимост от случая, отказът от страна на Комисията, следва да засягат единствено въпроси, попадащи в приложното поле на настоящия регламент.
- (16) Всички държави-членки следва да бъдат информирани за всяка нотификация до Комисията относно предвидени или договорени споразумения, както и за всички обосновани решения на Комисията съгласно настоящия регламент. Въпреки това подобна информация следва в пълна степен да зачита евентуалните изисквания за поверителност.
- (17) Европейският парламент, Съветът и Комисията следва да гарантират, че всяка информация, определена като поверителна, се третира в съответствие с Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията ⁽¹⁾.
- (18) В случаите, когато въз основа на своята оценка Комисията не възнамерява да разреши започването на официални преговори или сключването на договорено споразумение, тя следва да даде на засегнатата държава-членка становище, преди да представи обоснованото си решение. В случай на отказ за разрешение за сключването на договорено споразумение становището следва също да бъде предоставено на Европейския парламент и на Съвета.
- (19) За да се гарантира, че договореното споразумение не пречатства провеждането на външната политика на Общността в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни и търговскоправни въпроси, в споразумението следва да се предвиди или неговото пълно или частично денонсиране в случай на сключване на последващо споразумение между Общността или Общността и нейните държави-членки, от една страна, и същата трета държава, от друга страна, относно същия предмет, или пряко заместване на съответните разпоредби от споразумението с разпоредбите на такова последващо споразумение.
- (20) Следва да бъдат предвидени преходни мерки, за да се обхванат ситуации, при които към момента на влизането в сила на настоящия регламент определена държава-членка вече е започнала процеса на договаряне на споразумение с трета държава или е приключила преговорите, но още не е дала съгласието си да бъде обвързана със споразумението.

⁽¹⁾ ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43.

(21) За да се гарантира натрупването на достатъчен опит по прилагането на настоящия регламент, Комисията следва да представи доклад за това прилагане не по-рано от осем години след приемане на настоящия регламент. В този доклад, при упражняване на своите правомощия, Комисията следва да потвърди временния характер на настоящия регламент или да проучи дали настоящият регламент следва да бъде заменен с нов регламент, обхващащ същия предмет или включващ също специфични въпроси, попадащи в изключителните правомощия на Общността и уреждани с помощта на други правни актове на Общността, както е посочено в съображение 5.

(22) Ако представеният от Комисията доклад потвърди временния характер на настоящия регламент, държавите-членки следва все още да могат, след представяне на доклада, да нотифицират Комисията относно провеждани или вече обявени преговори с цел получаване на разрешение за започване на официални преговори.

(23) В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в член 5 от Договора, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на своята цел.

(24) В съответствие с член 3 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, Обединеното кралство и Ирландия са нотифицирали желанието си да участват в приемането и прилагането на настоящия регламент.

(25) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, Дания не участва в приемането на настоящия регламент, не е обвързана от него, нито от неговото прилагане,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и приложно поле

1. Настоящият регламент установява процедура, чрез която да се разреши на държава-членка да измени действащо споразумение или да договори и сключи ново споразумение с трета държава при спазване на условията, предвидени в настоящия регламент.

Тази процедура не засяга съответната компетентност на Общността и държавите-членки.

2. Настоящият регламент се прилага към споразумения по специфични въпроси, попадащи изцяло или частично в приложното поле на Регламент (ЕО) № 593/2008 на Евро-

пейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) ⁽¹⁾ и на Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Рим II) ⁽²⁾.

3. Настоящият регламент не се прилага, ако Общността вече е сключила споразумение със същия предмет със съответната трета държава.

Член 2

Определения

1. За целите на настоящия регламент терминът „споразумение“ означава:

а) двустранно споразумение между държава-членка и трета държава;

б) регионално споразумение между ограничен брой държави-членки и трети държави — съседни на съответните държави-членки, което има за цел решаване на въпроси с местно значение и не е открито за присъединяване на други държави.

2. В контекста на регионалните споразумения, посочени в параграф 1, буква б), всяко позоваване в настоящия регламент на държава-членка или на трета държава се счита за позоваване на съответните държави-членки или трети държави.

Член 3

Нотифициране на Комисията

1. Когато държава-членка възнамерява да започне преговори за изменение на съществуващо споразумение или за сключване на ново споразумение, попадащо в приложното поле на настоящия регламент, тя нотифицира писмено Комисията за намерението си възможно най-рано преди предвиденото започване на официалните преговори.

2. Нотификацията включва, по целесъобразност, копие от съществуващото споразумение, проекта на новото споразумение или проекта на предложението и всяка друга свързана с тях документация. Държавата-членка посочва предмета на преговорите и уточнява въпросите, които ще бъдат разгледани в предвиденото споразумение, или разпоредбите на съществуващото споразумение, които ще бъдат изменени. Държавата-членка може да предоставя всякаква друга допълнителна информация.

Член 4

Оценка от Комисията

1. След получаване на нотификацията по член 3 Комисията преценява дали държавата-членка може да започне официални преговори.

⁽¹⁾ ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6.

⁽²⁾ ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 40.

2. При изготвянето на тази оценка Комисията проверява първо дали в следващите 24 месеца изрично се предвижда даването на мандат за водене на преговори с оглед на сключването на споразумение на Общността със съответната трета държава. Ако случаят не е такъв, Комисията проверява дали е изпълнено всяко едно от следните условия:

- а) съответната държава-членка е предоставила информация, посочваща, че има специален интерес от сключването на споразумение поради икономически, географски, културни, исторически, социални или политически връзки между държавата-членка и съответната трета държава;
- б) въз основа на предоставената от държавата-членка информация предвидяното споразумение не засяга ефективността на общностното право и не накърнява правилното функциониране на системата, установена от това право; и
- в) предвиденото споразумение няма да засегне предмета и целите на общностната политика в областта на външните отношения, както са определени от Общността.

3. Ако предоставената от държавата-членка информация е недостатъчна за целите на оценката, Комисията може да поиска допълнителна информация.

Член 5

Разрешение за започване на официални преговори

1. Ако предвидяното споразумение изпълнява условията, предвидени в член 4, параграф 2, в срок от 90 дни от получаване на нотификацията, посочена в член 3, Комисията взема мотивирано решение относно искането на държавата-членка, с което ѝ разрешава да започне официални преговори по това споразумение.

При необходимост Комисията може да предложи насоки за водене на преговорите и може да поиска в предвиденото споразумение да бъдат включени специални клаузи.

2. Предвидяното споразумение съдържа клауза, която предвижда:

- а) пълно или частично денонсиране на споразумението в случай на сключване на последващо споразумение със същия предмет между Общността или Общността и нейните държави-членки, от една страна, и същата трета държава, от друга страна; или
- б) пряко заменяне на съответните разпоредби на споразумението с разпоредбите на последващо споразумение със същия предмет, сключено между Общността или Общността и нейните държави-членки, от една страна, и същата трета държава, от друга страна.

Посочената в първа алинея, буква а) клауза се формулира по следния начин: „(наименование/наименования на държавата-членка/държавите-членки) ще денонсира настоящото споразумение частично или изцяло, ако и когато Европейската общност или Европейската общност и нейните държави-членки сключат споразумение с (наименование/наименования на третата държава/третите държави) по същите въпроси от областта на гражданското правосъдие като тези, уредени с настоящото споразумение“.

Посочената в първа алинея, буква б) клауза се формулира по следния начин: „Настоящото споразумение или конкретни разпоредби от настоящото споразумение престават да се прилагат в деня на влизане в сила на споразумение между Европейската общност или Европейската общност и нейните държави-членки, от една страна, и (наименование/наименования на третата държава/третите държави), от друга страна, по въпросите, уредени от последващото споразумение“.

Член 6

Отказ за даване на разрешение за започване на официални преговори

1. Ако въз основа на оценката по член 4 Комисията възнамерява да не разреши започването на официални преговори по предвиденото споразумение, тя дава становище до съответната държава-членка в срок от 90 дни от получаване на нотификацията, посочена в член 3.

2. В срок от 30 дни от получаване на становището на Комисията съответната държава-членка може да отправи искане към Комисията за провеждане на разисквания с оглед намиране на решение.

3. В случай че съответната държава-членка не отправи искане към Комисията за разисквания с нея в рамките на срока, предвиден в параграф 2, Комисията се произнася с мотивирано решение по заявлението на държавата-членка в срок от 130 дни от получаване на нотификацията, посочена в член 3.

4. При разисквания, посочени в параграф 2, Комисията се произнася с мотивирано решение по заявлението на държавата-членка в срок от 30 дни от приключването на разискванията.

Член 7

Участие на Комисията в преговорите

Комисията може да участва в преговорите между държавата-членка и третата държава като наблюдател, доколкото са засегнати въпроси, попадащи в приложното поле на настоящия регламент. Ако Комисията не участва като наблюдател, тя бива информирана за напредъка и резултатите, постигнати в различните фази на преговорите.

Член 8

Разрешение за сключване на споразумението

1. Преди подписване на договорено споразумение съответната държава-членка нотифицира Комисията за резултата от преговорите и ѝ предоставя текста на споразумението.

2. След получаване на тази нотификация Комисията преценява дали договореното споразумение:

- а) отговаря на условието, установено в член 4, параграф 2, буква б);
- б) отговаря на условието, установено в член 4, параграф 2, буква в), доколкото са налице нови изключителни обстоятелства във връзка с това условие; и

в) изпълнява изискванията по член 5, параграф 2.

3. Ако договореното споразумение изпълнява условията и изискванията, посочени в параграф 2, в срок от 90 дни от получаването на нотификацията, посочена в параграф 1, Комисията се произнася с мотивирано решение относно искането на държавата-членка, с което ѝ разрешава да сключи това споразумение.

Член 9

Отказ за разрешение за сключване на споразумението

1. Когато въз основа на оценката по член 8, параграф 2 Комисията възнамерява да не разреши сключването на договореното споразумение, тя предоставя на съответната държава-членка, както и на Европейския парламент и на Съвета становище в срок от 90 дни от получаването на нотификацията, посочена в член 8, параграф 1.

2. В срок от 30 дни от получаването на становището на Комисията съответната държава-членка може да отправи искане до Комисията за провеждане на разисквания с оглед на намиране на решение.

3. Ако съответната държава-членка не отправи искане към Комисията за разисквания в рамките на срока, предвиден в параграф 2, Комисията се произнася с мотивирано решение по заявлението на държавата-членка в срок от 130 дни от получаването на нотификацията, посочена в член 8, параграф 1.

4. При разискванията по параграф 2 Комисията се произнася с мотивирано решение по заявлението на държавата-членка в срок от 30 дни от приключването на разискванията.

5. Комисията нотифицира своето решение на Европейския парламент и на Съвета в срок от 30 дни от неговото вземане.

Член 10

Поверителност

При предоставянето на информация на Комисията съгласно член 3, член 4, параграф 3 и член 8 държавата-членка може да посочи дали някои от сведенията да се считат за поверителни и дали предоставената информация може да бъде споделена с други държави-членки.

Член 11

Предоставяне на информация на държавите-членки

Комисията изпраща на държавите-членки нотификациите, получени в съответствие с членове 3 и 8, и при необходимост, придружаващите документи, както и всички свои мотивирани решения по членове 5, 6, 8 и 9, при спазване на изискванията за поверителност.

Член 12

Преходни разпоредби

1. Когато към момента на влизане в сила на настоящия регламент държава-членка вече е започнала процеса на преговори за споразумение с трета държава, се прилагат членове 3—11.

Комисията може да предложи насоки за водене на преговорите или да поиска включването на специални клаузи, както е посочено съответно в член 5, параграф 1, втора алинея и член 5, параграф 2, когато етапът, на който се намират преговорите, позволява това.

2. Когато към момента на влизане в сила на настоящия регламент държава-членка вече е приключила преговорите, но все още не е сключила споразумението, се прилагат член 3, член 8, параграфи 2—4 и член 9.

Член 13

Преразглеждане

1. Не по-рано от 13 юли 2017 г. Комисията представя на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет доклад относно прилагането на настоящия регламент.

2. В този доклад:

а) се потвърждава, че е целесъобразно срокът на действие на настоящия регламент да изтече на датата, определена в съответствие с член 14, параграф 1; или

б) се препоръчва настоящият регламент да бъде заменен с нов регламент, считано от тази дата.

3. Ако в доклада бъде препоръчана замяна на настоящия регламент, както е посочено в параграф 2, буква б), той се придружава от подходящо законодателно предложение.

*Член 14***Изтичане на срока на действие**

1. Срокът на действие на настоящия регламент изтича три години след представянето на посочения в член 13 доклад от Комисията.

Срокът от три години, посочен в първа алинея, започва да тече на първия ден от месеца, следващ месеца на представянето на доклада или на Европейския парламент, или на Съвета, като се взема предвид по-късната от двете дати.

2. Независимо от изтичането на срока на действие на настоящия регламент на датата, определена в съответствие с параграф 1, се разрешава да бъдат продължени и приключени съгласно настоящия регламент всички продължаващи към тази дата преговори, които са започнати от държава-членка съгласно настоящия регламент.

*Член 15***Влизане в сила**

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите-членки в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност.

Съставено в Брюксел на 13 юли 2009 година.

За Европейския парламент
Председател
H.-G. PÖTTERING

За Съвета
Председател
E. ERLANDSSON